

Konverentsi koduleht ja materjalid:
<http://mitteformaalne.ee/nooredtulevikus>

KONVERENTS
„NOORED TULEVIKUS“

27.- 28. novembril 2012
Tallinna Lauluväljakul

JÄRELMATERJAL

Haridus- ja Teadusministeerium

TOIMETAJA VEERG

Konverentsi “Noored tulevikus” eesmärgiks oli luua noorsootöötajatele platvorm, kus nad saaksid süveneda tulevikutrendide maailma ja arutada kolleegidega, kuidas olla valmis noorte igakülgseks toetamiseks olukorras, kus on raske tulevikku ennustada.

Korraldajatena oli meil rõõm osaleda kahe päeva jooksul toimunud konverentsil, arutleda ja mõelda kaasa ettekannetele ning osaleda töötubades. Konverentsi kokkuvõttesse noppisin korraldusmeeskonna tehtud märkmetest olulisemad mõtted ja ettepanekud.

Kui nende mõtete lugemine Sind inspireerib, siis vaata kindlasti ka ettekannete slide ja töötubade kokkuvõtteid, mis on üleval [konverentsi kodulehel](#). Peagi on sinna lisandumas ka ettekannete videosalvestused.

Lisaks konverentsilt nopitud mõtetele leiad siit kokkuvõttest ka arvamused noorsootöövaldkonna jaoks olulistelt inimestelt teemal: milline on olulisim noori puudutav suundumus ja mida see tähendab noorsootöötajate jaoks.

Tulevikuteemadest räägib ka 2013. aasta alguses ilmuv noorsootöö ajakirja „MIHUS“ 12. number, kuhu koondame info, mis konverentsi tihedasse programmi ei mahtunud.

Inspiratsiooni, muutuste tuules püsimist ja sära silmisse soovides,

Aune Lillemets,

konverentsi „Noored tulevikus“ sisujuht

KONVERENTS „NOORED TULEVIKUS“

I päev - 27. november

10.30-11.00 Konverentsi avamine

11.00-12.00 [EUROOPA VAADE](#)

12.00-12.15 Kohvipaus

12.15-13.30 [TULEVIKU NOORED](#)

13.30-14.30 Lõuna

14.30-15.30

MULTIKULTUURNE MAAILM

15.30-16.00 Kohvipaus

16.00-17.30 **E- ELU**

17.30-18.30 Peegeldus

II päev - 28. november

09.00-09.30 Avang päevale

09.30-11.00 **TULEVIKU TÖÖ**

11.00-11.30 Kohvipaus

11.30-13.00 **MUUTUSMUUTUS**

13.00-14.00 Lõuna

14.00-15.30

KOOSTÖÖ

15.30-16.00 Lõpukohv

TULEVIKU SUUNDUMUSED - arvamused noorsootöövaldkonna jaoks olulistelt inimestelt teemal: milline on olulisim noori puudutav suundumus ja mida see tähendab noorsootöötajate jaoks.

I PÄEV

EUROOPA VAADE

Konverentsi avaettekande tegi professor Howard Williamson Walesi Glamorgani Ülikoolist. Tema ettekande teemaks oli noorsootöö mõtestamine erinevate rahvuslike traditsioonide ja trendide valguses.

KÕLAMA JÄÄNUD MÕTTED:

Howard Williamson tõi oma ettekandes välja noorsootöö ajaloolist tausta ja rõhutas, et ka Euroopa siseselt erineb riigiti arusaam sellest, mis on noorsootöö. Samuti, et noorsootöö on väga mõjutatud riigi olukorrast ja poliitikast. Näiteks kui teise maailmasõja järel vajasid isata kasvanud poisid distsipliini, siis muutus noorsootöö distsipliinikeskseks.

Riigis valitseva dogmaga arvestamine on noorsootöö jaoks oluline. Üks üle-Euroopalisi noorsootöö suundumusi on püüd professionaalsuse suurenemisele. Seejuures ei tohiks ära kaduda vabatahtlike töö – professionaalne vs professionaalide läbiviidud noorsootöö.

Howard rõhutas, et teismeliseeaga kaasnev ärevus ja vastandumine enamasti möödub täiskasvanuks sirgudes, aga sellele pööratakse palju tähelepanu. Pigem tuleks tema arvates ikkagi keskenduda noorte toetamisele täiskasvanueluks valmistumisel.

Howard võrdles noorsootööd koeraga, kes otsib kodu. Ja palus osalejatel mõelda, et millist tõugu koer aitaks noori enim: loomult kaitsja, hoidja, teejuht, päästja või muu?

Mõned meeldejäädavamad tsitaadid ettekandest:

~Youth is a wonderful thing, it merely comes at the wrong time.

~Estonia - Most educated country in the world - it's all about learning.

~You cannot teach anybody anything. You can merely provide the environment.

~ Relationships, trust, process, time and space should overweight targets, outcomes, measurements and performance.

~You don't grow grass by pulling it.

TULEVIKU NOORED

Oma tulevikunägemust noori puudutavatest trendidest jagas Marju Lauristin, sotsioloog ja Tartu Ülikooli professor.

Oma ettekandes rõhutas ta, et noored peaksid olema valmis võtma endale vastutuse mitte ainult isikliku, vaid ka Eesti tuleviku eest.

KÕLAMA JÄÄNUD MÕTTED:

Eesti on tundlik: meil on tipus piisavalt vähe inimesi, et kui üks lahkub, siis võibki jääda märgatav puudujääk: kedagi sama head või paremat ei tule asemele.

Rahvaarvu suhte mõttes on Eesti noor väärt 30 Poola noort ja 1300 Hiina noort. Seega on Eesti noorsootöötajal eriti suur roll iga noore hoidmises.

Tänapäeval on igaüks osa mõnest vähemusest.

Noorsootöötaja ei saa olla pealesuruja. Noorsootöötaja peab olema liider, treener, lavastaja, mitte ainult meelelahutaja. Suur oht noorte seas on kihistumine ja polariseerumine. Lisaks tuleks vältida sildistamist!

Noorte jaoks on maailm veidi lihtsustatum. Hüpatakse ühest meediumist teise ning seda tuleb mõista. Noortel on kujunenud uued väärtused, mil on oma kuju ning vorm.

Noortel tasub aidata õppida looma endale filtreid ja analüüsima saadud infot, siis saavad nad elus hakkama ja ei ole nii kergesti mõjutatavad.

Meie ühiskonna jaoks on kõige olulisem inimeste vahelise usalduse loomine ja seda läbi hariduse ning kultuuri, mitte poliitika.

MULTIKULTUURNE MAAILM

Paneeldiskussioonis „Multikultuursuse võlu ja valu“ osalesid rahvusvahelise töötamise ja õppimise kogemusega noored Aiki Arro, Henri Lempu, Madli Pindmaa, Marju Sokman ja Nele Sooväli.

KÕLAMA JÄÄNUD MÕTTED:

Multikultuursus on meie tulevikus olulisel kohal. Seega on oluline, et noored harjuvad suhtlema teiste kultuuride esindajatega. Lasteaedadesse ja noortekeskustesse võiks külla kutsuda välismaalasi. Võiks tegeleda noortevahetustega. Harjuda mõttega, et oleme seotud teiste riikidega.

Paneelis osalenud noored olid nõus tulema jagama oma kogemust, et julgustada ka teisi noori välismaal kogema ja siis rikkamana tagasi tulema.

Sest tänu rahvusvahelisele kogemusele

- *Suhtlusoskus paraneb*
- *Saab motivatsiooni juurde väikestest võitudest*
- *Tekivad uued karjäärivõimalused*

Panelistide sõnum: Ei pea jõudma iga nooreni – otsida üles nii-öelda karjajuhid (sõlmpunktid).

E- ELU

Töötoad teemal „Kuidas saab noorsootöötaja toetada noorte õppimist virtuaaleelus?“

- 1) Õppimine virtuaalmaailmas ehk kuidas sotsiaalset tarkvara õppimiseks rakendada? Tallinna Ülikooli andragoogika eriala õppejõud Marin Gross
- 2) Kuidas aidata noorel õppida seda, mida ma ise ei oska? Koolitaja Toomas Roolaid
- 3) Arvutimängudest õppimine. Level1- videomängude huviliste võrgustik
- 4) The Future of Learning. Professor Howard Williamson, UK.
- 5) Targalt Internetis, Triin Kangur, Tiigrihüppe Sihtasutus.

Kuidas siis täpsemalt noore õppimist (internetis) toetada? Mõned ideed töötubadest:

- *Innustamine, juhendaja isikliku huvi näitamine teema suhtes.*
- *Juhendaja on huvitatud noore katsetamise tulemustest ja on pidevalt noorega kontaktis. Noor tajub juhendaja tähelepanu ja teda kuulatakse.*
- *Palume noorel endale asja õpetada ja selgitada.*
- *Juhendaja aitab teha õpitava teemaga seoses edasisi plaane.*
- *Aitame jagada oma tulemusi ja katsetusi teistega ja aitame leida seosed nõ sotsiaalse eluga (nt loodud digitaalse muusika pala või video esitada isadepäeva kontserdil).*
- *Süsteematiselt ehitada iseseisva ja interneti toega toimunud õppimisele juurde sotsiaalseid oskusi.*
- *Õpetada noortele salasõna koostamist - nt mllm 0,95 (mu lemmik limonaad maksab 0,95 eurot).*
- *Tiigrihüppe Sihtasutusega teha koostööd: 2013. aastal plaanis teha koostööprojekt umbes 20 noortekeskusega üle Eesti internetiohutuse teemadel.*

II PÄEV

TULEVIKU TÖÖ

Tulevikutöö 10 võtmeoskusest rääkis Kristjan Rebane, Eesti Arengufondist:

„Tööturul on raske ennustada tulevikuameteid, kuna paljusid neist pole veel täna olemas. Küll saame me end nendeks valmistada oskuste omandamise teel, mida tööandjad tulevikus aina enam hindavad.“

Oma ettekandes tugines Kristjan Rebane Kalifornias, Palo Altos tegutseva *The Institute for the Future (IFTF)* raportile "Future Work Skills 2020" (Tuleviku töö oskused 2020).

Nende oskuste arendamisele tasub siis noortel keskenduda ja noorsootöötajatel neid nende omandamises toetada:

1. **Mõtestamine** – töökohad, kus vaja oma peaga mõelda
2. **Sotsiaalne intelligentsus** – töökohad, kus inimene oskab suhestuda olukorraga, kiiresti reageerida ja sellega kohaneda
3. **Loovmõtlemine ja kohanemine** - töökohad, kus on vaja võtta vastu kiireid otsuseid, kasutada loovaid lähenemisi. Juhtide ja professionaalide ning lihtsamate tööde teostajate järele jääb vajadus. Samuti kasvab vajadus tervishoiutöötajate jm järele. Arvuti ei saa nt teenindussektoris tulla vastu kliendi erisoovidele, kuna ta ei saa sellest aru.
4. **Kultuuride ülene kompetents** – oskus tulla toime erinevates kultuurikeskkondades
5. **Programmeeriv mõtlemine** – oskus suuri andmemahtusid tulemuslikult töödelda
6. **Uue meedia kirjaoskus** – nt napisõnaliselt mõtte edasi andmine (nt *Twitter* jm keskkondades vajalik). Kuidas muuta ja redigeerida videofaile jms.
7. **Transdistsiplinaarsus** – erinevad valdkonnad on omavahel seotud. Hakatakse väärtustama T kujulist pädevust – oled professionaal teatud valdkonnas kuid saad ka aru nendega seonduvatest
8. **Disainmõtlemine** – millegi kirjutamise asemel proovida joonistada ning vaadata siis, kas kaaslane saab aru. Lastel, kes on kasvanud üles tänapäeva arvutimängudega, on tõenäoliselt juba rohkem arenenud ruumiline mõtlemine.
9. **Virtuaalne koostöö** – oskused ja valmisolek seda teha
10. **Enesejuhtimine** – olulise ja ebaolulise eristamise oskus. Infodieet – kuidas saada hakkama selles infovoolus, kuidas eristada olulist ebaolulisest.

MUUTUS

Muutustega toimetulekust rääkis Anu Virovere, Tallinna Tehnikaülikooli õppejõud:

„Ettekande põhiidee oli – Muutused on paratamatud, kuid tark võib neid ette näha.“

KÕLAMA JÄÄNUD MÕTTED:

Tasu võib muuta huvitava ülesande tüütuks ja langetada motivatsiooni alaga tegeleda. Üldsõnaline kiitus ja laitus ei toimi julgustavalt, vaid ajavad segadusse.

Võimeid (sõbralikkus, originaalsus jne) saab igaüks endas arendada. Oma tippvõimete üles leidmine ja pidev kasutamine aitab teha tööd õhinaga ja särada. Kui noorsootöötaja on õppinud endas tippvõimeid leidma ja arendama, siis teeb ta oma tööd paremini. Samuti oskab ta noort suunata oma tippvõimeid otsima ja teadlikke valikuid tegema.

Kui eesmärgiks on areneda, mitte meeldida, siis on kergem saada edutunnet.

Noorsootöötaja jaoks on põhiline sisemine armastus inimeste vastu, usk headusesse. Inimene armastab teisi läbi enda – seega on vaja ennast armastada eelkõige.

KOOSTÖÖ

Noored kui ressurss – kogemuste jagamise ruum osalejatele.

Konverentsi viimases osas arutasid osalejad õhku jäänud küsimuste ja leitud oluliste teemade üle:

1. Kuidas kaasata noort tegevusse ilma preemiata?

Üks võimalik lahendus: Innustus noortelt noortele, haaravad üksteist kaasa, kui on põnev.

2. Kuidas motiveerida ja innustada noori tegutsema ja võtma vastutust kaasates noori endeid?

Üks võimalik lahendus: töötada noorte endi seas olevate arvamusiidritega, luua neile osalusvõimalusi nagu osaluskogus.

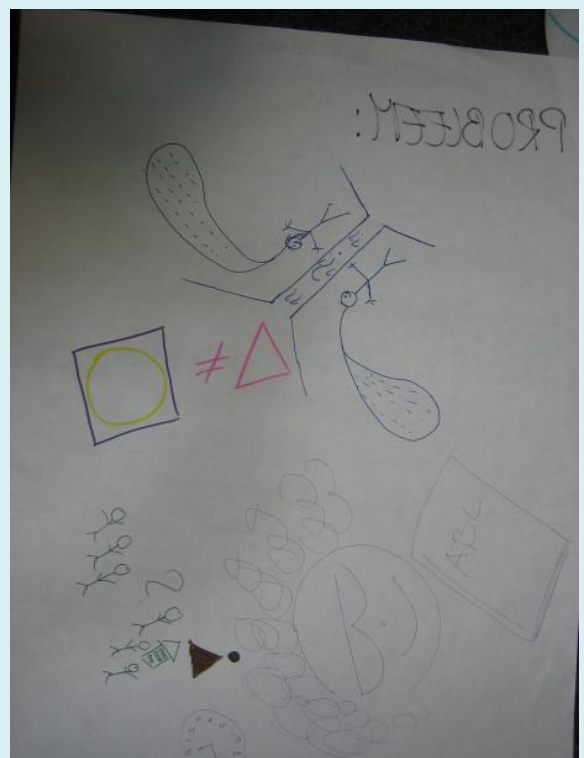

3. Millist rolli hakkavad mängima nõ looduslapsed? Keskkonnasõbraliku mõtteviisi levitamine vs rohepesu.

Innustunud ja huviga noortele saab anda lisainfot ja nemad omakorda levitavad teiste hulgas.

4. Kuidas tutvustada mitteformaalset õppimist?

Oluline tugi formaalhariduse õpetajatelt. Kui nemad ei ole paadis, siis on palju raskem noorteni jõuda.

TULEVIKU SUUNDUMUSED

Küsisime noorsootöövaldkonna jaoks olulistelt inimestelt konverentsi eel:

Milline on teie hinnangul olulisim noori ja/ või noorsootöötajaid puudutav suundumus ja mida peate käesoleva valguses oluliseks noorsootöötajatele öelda?

Noor tulevikus : parim viis tulevikku muuta on selle muutmisele ise kaasa rääkida, et jätkuks „hukas“ noorsugu!

*noorsootööd võiks teha vaid inimene, kelle elu mõte on teiste elude paremaks muutmine
* noorsootöötaja tegutseb vaid tulenevalt mõtteist millel mõte sees
* noorsootöötaja - kui riigi inimkapitalisse investeerija ,ühiskonna sotsiaalse kapitali kujundamisele kaasaaitaja

- Luule Press, Tallinna Pedagoogiline Seminar, noorsootöö ja täiendusõppe osakonna juhataja

Siirdeaja negatiivne iive on lähiaastatel tekitamas ühiskonnas noortepuudust (Inimarengu aruanne 2011:50). See tähendab, et kaasaegsetel noortel lasub ühiskonna jätkusuutlikust silmas pidades topeltvastutus. Sellest omakorda tuleneb meie topeltvastutus kaasaegsete noorte ees - kõigi noorte kaasamine ühiskonna arengusse on selles valguses omandanud elulise tähenduse. Noorsootöö perspektiivist võiks see tähendada süvendatud demokraatia- ja kodanikuinitsiatiivi arendamist; noorte ettevõtlikkusele suunamist ja mitmekultuurilise noorsootöösuuna arendamist. Ikka selleks, et tagada Eestile demokraatlik ja ettevõtlik keskkond, kus tänased noored ei tunneks ennast isoleeritutena ega üksijäetutena.

Narva kolledž on noorsootöötajate koolitaja ja kohaliku elu edendaja. Peame oma tegevuses eriti oluliseks multikultuurilisusest ja ettevõtlikkust. Peame oluliseks, et noored jõuaksid tööjõuturule ning tunneksid end seal turvaliselt ka keskealistena.

- Lii Araste, Tartu Ülikooli Narva Kolledži noorsootöö lektor
- Katri Raik, Tartu Ülikooli Narva Kolledži direktor

Maailm on muutunud noortele üpris ebakindlaks paigaks, kus on raske tööd leida kõigil, nii haritud kui ka väiksema haridusega inimestel. Et maailm muutub pidevalt, siis ainus toimetulemise võimalus on ka ise muutuda ning mitte kaotada optimismi. Tuleb mõista, et eile hästi töötavatest konstruktsioonidest kinni hoidmine tähendab täna nende tellingute alla jäämist.

Noor inimene omandab täna kehtivad töed imekiiresti, kuid ta ei pruugi alati mõista, et ükskord omandatu kehtib vaid suhteliselt lühikest aega. Antud tõdemusest võiksid juhinduda nii noored kui ka need, kes nendega töötavad ja suhtlevad. Noori iseloomustab looduse poolt antud hüva anne: kiire kohandumine ning uute arengujoonte ära tabamine. See on ressurss, mida tuleks senisest enam rakendada. Tuleks teha kõik, et seda ressursi pidevalt toidetaks. Parimaks toiduks on teadmised ning avatus uuele. Noortel õpivõimeta vanakestel puudub kindel tulevikuvaade.

- Andrus Saar, sotsioloog

Seda, et noorus on hukka läinud, on räägitud juba vähemalt Sokratese aegadest saadik. Tegelik probleem on aga selles, et iga uue põlvkonna noored on lihtsalt teistsugused, kui nende vanemad ja õpetajad on harjunud normiks pidama.

Selle kohta, mis suunas on arenemas noorte väärtushinnangud tänapäeva globaliseerivas ja üha individikesksemaks muutumas maailmas, tegi viie aasta eest huvitava ülevaate tulevikutrende uuriv rahvusvaheline konsultatsioonifirma Kairos Future. Saime teada, et keskmise Euroopa noore jaoks peab elu olema eelkõige *fun*. Soovitakse piisavat heaolu, kuid selle saavutamiseks ei taheta teha eriti pingelist tööd – pigem midagi sellist, mis jätab rohkesti vaba aega reisimiseks ja hobidega tegelemiseks. Eneseteostust soovitakse saavutada rohkem enese eksponeerimise abil kui enese tagantsundimise ja pingutamise teel, eelistatuid tegevussfäär selleks otstarbeks on mõistagi meedia. Suhted sõprade ja lähedastega on noorte jaoks olulisemad kui ühiskonna ja riigi probleemid. Seda, et noored huvituvad vähe poliitikast ning on kõige vähemaktiivsemad valimistel osalejad, teame ka Eesti kogemusest.

Mina ootaksin tuleviku noorsootööl kodanikuhariduse olulist tõhustumist, noorte sotsiaalse kompetentsuse arendamist ja nende suurema ühistunde saavutamist ühiskonnaga. Lühidalt öeldes pean üheks suuremaks väljakutseks ühiskonna eelseisvas arengus (ja mitte vaid noorte puhul) suurema sotsiaalse sidususe tekitamist.

Meil on palju andekaid ja edumeelseid noori, kes löövad kaasa ettevõtluses, vabaühendustes, on edukad õppe- ja teadustöös. Kuid palju on ka koolist väljalangejaid, kultuurist vähehuvitatuid, tarbijalike huvidega noori, rääkimata neist, kes on langenud alkoholi, narkootikumide, kuritegevuse küüsi. Eestis domineeriv edu-ideoloogia leiab, et aidata tuleb neid, kes end ise aitavad. See aga tähendab veelgi suuremat lõhet nende kahe poole vahel. Orientatsioon ühiskonna suuremale sidususele tähendaks, et lõhe edukate ja mahajääjate vahel ei suureneks, vaid seda üritataks vähendada. Sidus ühiskond on selline, kus nõrgemaid ei jäeta maha, vaid üritatakse järele aidata.

Noortele oleks vaja õpetada meeskonnatööd ja arendada nendes suuremat ühistunnet. Tegutsedes edukalt individuaalse eneseteostuse nimel, ei tohiks noored unustada oma osadust ühiskonnaga tervikuna – kõigi nende inimestega, kes elavad Eestimaal.

Kui täna ei õnnestu noorteni viia arusaama laiaulatuslikuma ühistegevuse ja suurema koosmeele vajadusest Eesti ühiskonnas, võib homme hakata üha laiemalt levima loosungis *ubi bene ibi patria* väljenduv mõtteviis. Ühel hetkel kehitataksegi imestunult õlgu, et miks küll seda pisikest maanurka on vaja iseseisvana, eestimeelse ja eestikeelsena alal hoida, kui globaalseks külaks muutunud maailm ja *lingua franca*'ks olev inglise keel pakub eneseteostuseks ja *fun*'iks märksa paremaid võimalusi.

„Kui me ise tulevikku ei kujunda, kujundatakse seda meie eest,“ on öelnud president Lennart Meri. Noorel inimesel on raske aru saada, et riik ja poliitika ei ole midagi lõplikul kujul ette antut, millega jääb üle kas leppida või see endast siis eemale tõrjuda. Neil oleks vaja aidata mõista, et riik ja poliitika on kodanike ühine looming, meie ühine tööriist, mille kasutamises ka neil on vaja oma sõna kaasa öelda ning kõik see, mis ei meeldi, oma soovide kohaselt ümber teha. Kõige keerulisem on seejuures noortele tõestada, et ka selline tegevus võib olla *fun*.

- Juhan Kivirähk, sotsioloog

Tulevikku planeerides on oluline muuta suhtumist õppimisse – õppimine ei lõppe koolide diplomitega nagu ollakse harjutud, vaid saab uue hoo tööle siirdudes. Tulevikus on töö iseloom vaimsem, tööd rohkem projektipõhised: pole kindlat töökohta, tööülesannete kestvused on lühemad ja samal ajal tegeletakse mitme erineva projektiga, pensioni asemele tuleb palk jne. Seetõttu peab hoidma end pidevas õppimise vormis ja nii kuni elu lõpuni. Loomulikult muutub koos vajadusega suhtumine ning sellega seoses ka õppimise olemus. Õppimine muutub huvitavaks! Ja mida varem sa seda ära tabad, seda suurem on sinu konkurentsieelis.

- Kristjan Port, Tallinna Ülikooli Terviseteaduste ja Spordi Instituudi direktor, dotsent

Eesti noorte osalus noorsootöös on väga kõrge, mis peegeldab noorsoostruktuuride head taset. Paljuski võlgname selles tänu meie pikaajalistele noorsootöötraditsioonidele. Ometigi räägime me formaalsete osalemisvõimaluste ja noorte huvidele vastava noorsootegevuse pakkumise kõrval liiga vähe sellest:

- Millised on noorsootöö sisulised eesmärgid?
- Milline on noorostöö roll noore isiksuse arengu suunamisel?
- Milliseid hoiakuid ja väärtusi peaks noorsootöö edasi kandma?
- Kas tänapäeva noored ei ole mitte harjunud liiga palju saama ja vähem ise omale võimalusi kujundama?
- Kui palju neil üldse kaasaráakimiseks võimalusi on?

Näiteks 2012. aastal teostatud laste õiguste monitooringu¹ tulemusena ilmnis, et kuigi valdav osa täiskasvanutest oli seisukohal, et lapsed peavad saama kaasa rääkida koolielu puudutavates küsimustes, siis reaalsuses on pilt teine. Kooli ürituste korraldamises saab alati või enamasti kaasa rääkida 34%, kooli reeglite kehtestamises 24%, koduste ülesannete hulga määramisel 21% ning koolitoidu valikul vaid 15% vastanutest. Ka kogukonda puudutavate küsimuste puhul leiti, et võiks ju, aga reaalsuses on seda vähesed teha saanud. Nii selgus, et lapsi (noori) puudutavate seaduste tegemisel saab nende endi sõnul alati või enamasti kaasa rääkida vaid 13%. Samas ütles 28% küsitluses osalenutest, et nad ei tahagi selles küsimuses kaasa rääkida.

Noorsootöö oma mitteformaalses keskkonnas loob suurepärase eeldused noortele suurema sõnaõiguse andmiseks, kuid ka väärtuste ja hoiakute kujundamiseks.

Selleks aga peaksime selgemalt mõtestama, mida tähendab igale noorele tema mitmekülgseks arenguks võimaluste pakkumine.

Mida tähendab mitmekülgne areng?

Mis eesmärki me sellega sisuliselt teenime?

- Katrin Pihor, Poliitikauuringute Keskus Praxis

¹ Poliitikauuringute Keskus Praxis. Lapse õiguste ja vanemluse monitooring. 2012. Küsitlusele vastas kokku 1000 last 4.-12. klassist üle kogu Eesti. http://www.lastekaitseliit.ee/wp-content/uploads/2011/04/lapse_õiguste_ja_vanemluse_monitooring.pdf

Konverents „Noored tulevikus“ toimus Euroopa Sotsiaalfondi ning Eesti Vabariigi kaasrahastusel elluviidava programmi “Noorsootöö kvaliteedi arendamine” raames SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo eestvedamisel.

Kõik noorsootöötajatele ja noortevaldkonna koolitajatele suunatud koolituspakkumised leiate www.mitteformaalne.ee portaalist.

Konverentsi koduleht ja materjalid: <http://mitteformaalne.ee/nooredtulevikus>